

14. helluntain jälkeinen viikko, maanantai

Päivän epistola

(2. Kor. 12: 10 – 19)

”Veljet, iloitsen heikkoudesta, loukkauksista, vaikeuksista, vainoista ja ahdingoista, joihin joudun Kristuksen tähden. Juuri heikkona olen voimakas. Olet nyt kuin mieletön, mutta te olette pakottaneet minut siihen. Teidänhän olisi tullut pitää minun puoltani. Vaikka en mitään olekaan, en silti ole ollut millään tavoin noita mainioita apostoleja huonompi. Olenhan teidän keskuudessanne todistanut olevani oikea apostoli, kun olen tehnyt tunnnustekoja, ihmeitä ja voimatöitä yhden toisensa jälkeen. Missä suhteessa te olette jääneet muita seurakuntia vähemmälle? Enintään siinä, että minä en ole ollut teille rasituksena. Suokaa tämä vääryys minulle anteeksi! Olen nyt valmis tulemaan luoksenne jo kolmannen kerran enkä nytkään aio rasittaa teitä. En kaipaa teidän varojanne vaan teitä itseänne. Eihän lasten velvollisuus ole kerätä omaisuutta vanhemmilleen, vaan vanhempien lapsilleen. Pelastaakseni teidät uhraan mielihyvin omat varani, uhraan vaikka itsenikin. Rakastatteko te minua vähemmän siksi, että minä rakastan teitä niin suuresti? Vaikka niinkin, mutta rasituksena en ole teille ollut. Mutta ehkäpä olen petkuttanut teitä, viekas kun olen? Kukaties olen hyötynyt teistä jonkun työtoverini avulla, jonka olen lähettänyt luoksenne? Kehotin Titusta lähtemään matkaan ja lähetin tuon toisen veljen hänen mukaansa. Onko Titus ehkä käyttänyt teitä hyväkseen? Emmekö me ole toimineet samassa hengessä ja kulkeneet samoja jälkiä? Olette varmaan jo ehtineet ajatella, että me esitämme teille puolusteluja. Ei, me puhumme Jumalan edessä Kristuksen palvelijoina. Rakkaat ystävät, tällä kaikella pyrimme lujittamaan teidän seurakuntaanne.”

”Juuri heikkona olen voimakas.” Paavali ei tarkoita, että heikkous on voimakkuutta, tai että heikkous tulee voimakkuudeksi. Paavali tarkoittaa, että hänen apostolinen heikkoutensa paljastaa sen voiman, minkä hän on saanut tehtävänsä varten (2. Kor. 3: 5 – 6).

”Vaikka en mitään olekaan” johtuu todennäköisesti siitä, että Paavalin vastustajat olivat pitäneet häntä mitättömyytenä (2. Kor. 10: 10). ”Olen nyt ollut mieletön, mutta te olette pakottaneet minut siihen.” Paavali on joutunut kehumaan itseään sen takia, että korinttilaiset, joiden olisi pitänyt pitää Paavalin puolta, eivät sitä tehneet. ”En silti ole ollut millään tavoin noita mainioita apostoleja huonompi” voi viitata seurakuntaan tunkeutuneisiin juutalais-kristillisiin lähetystyöntekijöihin tai se osoittaa, että Paavali on ”samalla tasolla” muiden apostolien kanssa.

Korinttilaiset olivat joutuneet hankalaan tilanteeseen ollessaan Paavalin ja myöhemmin seurakuntaan

tulleiden tunkeilijoiden välimaastossa. He pyrkivät löytämään todisteita, kumpi puoli oli oikeassa. Yhdeksi merkiksi oikeassa olemisesta oli, että kyseinen henkilö kykeni tekemään ihmeitä. ”Olen tehnyt tunnustekoja, ihmeitä ja voimatöitä” on Paavalin vastaus tähän. Näillä sanoilla hän todennäköisesti viittaa siihen, miten ihmeet johdattivat ihmisiä Jumalan ja seurakunnan yhteyteen (vrt. Room. 15: 18 – 19; 1. Kor. 2: 4; 4: 20; 12: 28 – 29; Hepr. 2: 4). Näin Paavali todisti olevansa ”oikea apostoli”. Tähän lauseeseen liittyy käännösongelma. Vanhempi käännös on: ”Onhan apostolin tunnusteet teidän keskuudessanne tehty kaikella kestävyydellä, tunnusmerkeillä ja ihmeillä ja voimateoilla.” Teksti on passiivissa, samoin se on muissakin kielissä. Paavali ei siis itse ole tehnyt näitä ihmetöitä, vaan kyse on Jumalan toiminnasta. ”Yhden toisensa jälkeen” on vanhemmassa käännöksessä ”kaikella kestävyydellä”. Se kuvaa hyvin Paavalin toiminnan luonnetta. Tunnusteet ja ihmeet mainitaan Vanhassa testamentissa (2. Moos 7: 3, 5. Moos. 34: 11, Jes. 8: 18) ja kaikki kolme mainitaan Uudessa testamentissa (Ap.t. 2:22, 2. Tess. 2: 9, Hepr. 2: 4).

Paavali toteaa, että hän on huomioinut eri seurakunnat tasapuolisesti. Ainoa ero muihin seurakuntiin on siinä, että hän ei ole ollut taloudellisenä ”rasituksena” korinttilaisille. Hän on toiminut hyvän paimenen tavoin ja on valmis ”vaikka uhraamaan itsensä”.

Paavali valmistelee kolmatta matkaa Korinttiin. Ennen matkaa hän tässä yhteydessä palaa taloudellisiin kysymyksiin, jotka ovat pilanneet ilmapiirin. Paavali toimi Korintissa ilman seurakunnan taloudellista apua, mutta asia on nähtävästi käsitetty toisin: ”Mutta ehkäpä olen petkuttanut teitä, viekas kun olen?” Nähtävästi Paavali oli kuullut vain yleisiä syytöksiä, että hän on epärehellinen, mikään erityinen syytös ei tekstistä selviä.

”Kukaties olen hyötynyt teistä jonkun työtoverini avulla” laajentaa mahdollisten hyötyjien määrää. Lauseet on kuitenkin muotoiltu sillä tavoin, että Paavali odottaa niihin kielteistä vastausta. Tituksen tehtävä oli saada keräys Jerusalemiin suoritettua loppuun. Tässä mainittu ”toinen veli” oli seurakuntien valitsema (2. Kor. 8: 18 – 19) ja sen takia epäilyksen ulkopuolella. ”Emmekö me ole toimineet samassa hengessä ja kulkeneet samoja jälkiä?” on kysymys ja haaste korinttilaisille. Heidän pitää esittää todisteita mahdollisesta väärinkäytöksestä.

Tekstimme viimeisessä jakeessa Paavali toteaa, että hänen tarkoituksensa ei ole esittää puolusteluja, vaan lujittaa Korintin seurakuntaa.

Päivän evankeliumi

(Mark. 4: 10 – 23)

”Siihen aikaan, kun Jeesus oli jäänyt yksin kahdentoista opetuslapsensa ja muiden seuralaistensa kanssa, nämä kyselivät häneltä, mitä vertaukset tarkoittivat. Hän sanoi heille: ”Teille on uskottu Jumalan valtakunnan salaisuus, mutta nuo ulkopuoliset kuulevat kaiken vain vertauksina, jotta he nähdessäänkään eivät näkisi eivätkä huomaisi, jotta he kuullessankaan eivät kuulisi eivätkä ymmärtäisi, eivät kääntyisi eivätkä saisi anteeksi.” Sitten Jeesus sanoi: ”Jos te ette käsitä tätä vertausta, niin onko teistä ymmärtämään muitakaan vertauksia? Kylvömies kylvää sanan. Tien oheen kylvetty siemen tarkoittaa ihmisiä, jotka kuulevat sanan mutta joilta Saatana, heti kun se on heihin kylvetty, tulee ottamaan sen pois. Kylvö kallioiseen paikkaan taas kuvaa niitä, jotka sanan kuullessaan heti ottavat sen iloiten vastaan mutta jotka kestävät vain hetken, koska heiltä puuttuvat juuret. Kun tulee ahdinko tai vaino sanan tähden, he luopuvat kohta. Sitten on siemen, joka kylvettiin ohdakkeiden sekaan. Se tarkoittaa niitä, jotka kuulevat sanan mutta joissa sana ei tuota satoa, koska tämän maailman huolet ja rikkauden petolliset houkutukset ja muut mielihalut saavat heissä sijan ja tukahduttavat sanan. Mutta kylvö hyvään maahan kuvaa ihmisiä, jotka kuulevat sanan ja ottavat sen vastaan. He tuottavat satoa, kolmekymmentä, kuusikymmentä tai sata jyvää.” Jeesus sanoi: ”Ei kai lamppua sitä varten tuoda huoneeseen, että se pantaisiin vakan alle tai vuoteen alle? Lampunjalkaankan se pannaan! Kaikki kätketty on olemassa vain ilmi tuotavaksi, salassa oleva vain siksi, että se tulisi julki. Jos jollakin teistä on korvat, hän kuulkoon.”

Kylväjävertauksen selitys löytyy myös Matteukselta (Matt. 13: 11 – 23) ja Luukkaalta (Luuk. 8: 9 – 15). Vertauksien ymmärtäminen edellyttää kysymistä. Jos ihminen ei käänny Jumalan puoleen ja ymmärrä uskon keskeisiä asioita, esimerkiksi Jeesuksen ylösnousemista ja sen merkitystä, hän ei omalla ajattelullaan kykene ymmärtämään vertauksia. Mutta kysyessään vertauksen merkitystä, Jumala sen antaa.

Vertauksen merkityksen evankeliumin tekstin mukaan Jeesus opetti ”opetuslapsilleen ja muille seuralaisilleen”. Paitsi opetuslapsia mukana on muitakin ihmisiä, tulevan uuden Israelin jäseniä. Näille uskotaan Jumalan valtakunnan salaisuus, se, mikä on tulevaisuudessa tapahtuva (vrt. Dan. 2: 28). Jumalan valtakuntaan pääsyn mahdollisuus annettiin meille Kristuksen kuolemassa ja ylösnousemuksessa. Tämä on Jumalan pelastussuunnitelman toteuttamista. Kirkossa me olemme jo matkalla kohti Jumalan valtakuntaa, se on esimakua tulevasta. Lopullisesti Jumalan valtakunta toteutuu Kristuksen tullessa toisen kerran maan päälle.

Kirkon ulkopuolella olevat eivät ymmärrä tätä salaisuutta, Jumalan suunnitelmaa. He eivät kykene näkemään vertauksen takana olevaa opetusta. Tästä samasta ymmärtämättömyydestä kirjoitti jo

profeetta Jesaja: ”Kuulemalla kuulkaa, älkääkä käsittäkö. Katsomalla katsokaa, älkääkä ymmärtäkö” (vrt. Jes. 6: 9 – 10). Johannes Krysostomoksen mukaan Jumala ei tee ketään ymmärtämättömäksi, mutta Hän kunnioittaa ihmisen vapautta, tässä tapauksessa sitä, että ihminen ei halua ymmärtää. Jumala ei siis tee tässä tekstissä profeetta Jesajan kautta ihmisiä ymmärtämättömiksi vaan profeetta Jesaja puhuu näin nähdessään ihmisten sokeuden.

Yleisesti ajatellaan, että kylväjävertauksen (tai siemenvertauksen) selitys on alkukirkon saarna ja että se ei olisi Jeesuksen omaa opetusta. Tämä ajatus liittyy useisiin asioihin. Ensinnäkin selityksen keskeisenä asiana ei ole suuri sato, vaan erilaiset maaperät. Toiseksi sanasto on enemmän samanlaista kreikkalaista, mitä esiintyy epistolateksteissä, kuin arameankielistä. Myöskin ajatus eri yksityiskohtien vertauskuvallisesta merkityksestä kertoo myöhemmästä selityspiriteestä. Siinä tuodaan esille tiettyjä esteitä uskolle: Saatana, vainot ja maalliset huolet. Tekstissä kehitetään parhaan mahdollisen opetuslapsen tunnuspiirteitä.

Kylväjä on joko Jeesus tai Jumala. Sana merkitsee kristillistä ilmoitusta. Tien varteen pudonneet ihmiset kuulevat ilmoituksen ”mutta rukoilevat Saatanaa”. Toisen ryhmän muodostavat ne, jotka ottavat sanan vastaan, mutta vainojen takia luopuvat siitä. Tämä on varhaisen kirkon kokemus. Kolmas ryhmä ottaa sanan vastaan, mutta erilaiset maalliset huolet estävät kristillisen elämän. Tämäkin on varhaisen kirkon kokemus ja Uuden testamentin kirjat todistavat tästä asiasta. Neljäs ryhmä ottaa sanan vastaan ja elää sen opetuksen mukaisesti. He tuottavat eri tavoin satoa. Tärkeintä on tuottaa hyvää satoa, Jumala vastaanottaa heidät kaikki, vaikka he tuottavatkin eri tavoin satoa.

Kertomuksesta kannattaa myös huomata asia, jota siinä ei erityisesti korosteta. Ihminen voi vastaanottaa hyvän sanoman ja uskoa. Mutta usko on asia, joka voidaan myös menettää. Jumalan sanan vastaanottamisen lisäksi pitää tehdä työtä, että usko pysyy meissä. Silloin me tuotamme hyvän sadon.

Kirkko ymmärtää, että tässä tekstissä meidän Herramme ilmaisee itsensä luvattuna Messiaana, kylväjänä, josta profeetta Jesaja oli ennakoita kertonut (Jes. 55: 10 – 13).

Tekstin lopussa oleva maininta lampusta lampunjalassa tarkoittaa sitä, että Jeesuksen opetus on tarkoitettu kaikille. Palestiinalaisen talon huoneet olivat yleensä pimeitä, lasi-ikkunoita ei ollut ja varsinkin yöt ovat pimeitä. Lamppu oli yleensä savesta tehty astia, missä oli öljyä ja sydän. Se ei antanut paljoa valoa. Sitä ei siis piilotettu mihinkään, vaan se oli huoneessa sillä tavoin, että se valaisee mahdollisimman suuren alan. Tässä yhteydessä vakka (lat. modius) tarkoittaa kuivan aineen

mittayksikköä, jonka tilavuus on noin kahdeksan litraa.

Varhainen kirkko näki, että jokaisen kuulijan, ensin apostolien ja sitten meidän, tulee olla kuin lamppu. Kirkon jäsenten tulee elää mallina muille ja opettaa muita. Salassa ei tule tehdä mitään, sillä salassa oleva paljastuu, niin tässä maailmassa kuin erityisesti tulevassa Jumalan valtakunnassa. Jumalalta mikään ei pysy salassa.

”Jos jollakin teistä on korvat, hän kuulkoon” on kuulijoille kehoitus miettiä äsken sanotun merkitystä.